

14092025

Vingårdssøndag, biskop Herborg Finnset:

Preken på visitasgudstjeneste i Oppdal kirke

Tekst: Matteus 19, 27-30

27 Da tok Peter til orde og sa: «Hva med oss? Vi har forlatt alt og fulgt deg. Hva skal vi få?» 28 Jesus sa til dem: «Sannelig, jeg sier dere: Når alt blir født på ny og Menneskesønnen sitter på tronen i sin herlighet, da skal også dere som har fulgt meg, sitte på tolv troner som dommere over Israels tolv stammer. 29 Og enhver som har forlatt hus eller brødre eller søstre eller far eller mor eller barn eller åkrer for mitt navns skyld, skal få mangedobbelt igjen og arve evig liv. 30 Men mange som er de første, skal bli de siste, og de siste skal bli de første.

*

I dag møter vi fortellinger om lengsel og forventning, om oppbrudd, om forandring. Samtalen vi har lest, har en opptakt: Det har nettopp skjedd noe som gjorde de som var der forskrekka. De spør seg: hva er det som skjer? Hva mener Jesus med dette?

Det var en mann som kom til Jesus, og spurte hva han skulle gjøre for å arve evig liv. Jeg tror disiplene, i likhet med Jesus, fikk sympati for denne fine personen, som hadde så mye å gi, men som ikke kunne gi slipp på det som han blei utfordra på: Tryggheten i rikdommen, tingene. Han gikk sorgtung bort. Han kunne ikke få det til.

Så sier Jesus: det er vanskeligere for en kamel å komme seg gjennom et nåløye enn for en rik å komme til himmelen!

Peter prøver å få orden på dette: Og vi da? Vi har jo faktisk forlatt alt. Hva skal vi få som lønn for det?

Oppbruddet var ikke lett i et samfunn hvor slekta og familien var så viktig, hvor forbindelsen til jorda var helt avgjørende for å ha noe å leve av. Kanskje tenkte Peter på arbeidet sitt, og familien sin.

Peter hadde kanskje akkurat blitt spurt om, blitt anklagd og ropt til: Hva med meg? Hva skal jeg og barna gjøre, når du drar avgårde med profeten fra Nasaret? Vi vet at han var gift, for vi hører at han hadde en svigermor. Han hadde virkelig forlatt *alt*.

Nå gjentar han spørsmålet selv: Hva med oss? Hva får vi? Hva med oss?

Spørsmålet lister seg fram. Vi kjenner det igjen. Men hva med meg da? Når situasjonen er kritisk, du kjenner deg alene og kanskje sviktet av andre eller livets omskiftelser. Når du tørker svetten og tenker: Ble det noe av dette? Var det mening i å bruke så mye tid og oppmerksomhet? Hva om jeg hadde valgt noe annet? Hva med meg? Hva skal det bli til med meg?

Gudsriket er et bakvendtland – eller et oppnedland: Hva gjør oss fattig og hva gjør oss rik? Hvem blir de første og de siste?

Alt bygger på noe som er komplett umulig, og som i all sin usannsynlighet har vært det mennesker har satt sin lit til:

At Gud skaper noe nytt og annerledes utenom tida. Der det er frelse, gjenopprettelse og rom for alle. Hvor vandringa hjemover blir vandringa sammen. Hvor alt det som gikk i stykker skal skapes på nytt, av Gud, som fyller alt i alle.

Gud har ikke gitt oss opp!

Han som selv gikk gjennom den største fornedrelse og lidelse som tenkes kunne. En stigmatisert død og total undergang skulle bryte gjennom til nytt liv: Et kors står reist i verden. Det er tomt. Korset er den kristne tros symbol. Det tomme korset forteller om Jesus, som skaper sommeren inni oss, håpet, troa og gleden på nytt. Likeså sannsynlig som at bakkene som ligger frosne og dekket av snø blir grønne og fylt av blomster, liv og fuglesang igjen. Det er ikke så lett å forestille seg det alltid.

I livets høst spør vi: Hva med oss? Hva skal det bli til med oss? Og svaret kommer i form av fantastiske løfter: *Det er jeg som er.* Den evige Gud, begynnelsen og enden, som først skaper og til slutt folder alt sammen, som tar vare på oss til den stunda når tida ikke lenger finnes. Evigheten åpnes opp for oss, når det blir slik Gud vil, og ikke slik vi tror det skal være.

En gang skal dere få en plass i himmelen sammen med meg, sier Jesus i teksten. Alle de som har brutt opp fra der de hørte til, for Jesus sin skyld, skal arve evig liv. Men også dette løftet kommer med en liten tvist: De første skal bli de siste og de siste skal bli de første. Dette er også en del av Guds overstrømmende kjærlighet: Det er ikke de stramme livsregnskap, men *nåden og barmhjertigheten* det skal måles opp med til oss.

Grunnlaget for alt vi har, er at vi har *fått det*. Fått det av Gud, som lar det regne over både rettferdige og urettferdige. Vi tar så mange ting *for gitt*. Og det er jo akkurat det de er: De er *gitt oss*. Vi har *fått dem*.

Gud har gitt oss livet. Skaperverket med alt det inneholder. Hver og en av oss har fått et hjerte som banker og slår, et sinn som er vårt eget. Vi har fått en dødelig kropp, men ei udødelig sjel.

Hva av dette kunne vi ha laget selv? Ingen ting. Det eneste vi vet om det, er at vi har det nå. De gamle versene i minnebøkene er sanne: «*Husk å leve mens du gjør det- husk å elske mens du tør det*». Lette føtter må den ha som skal våge endring.

Gud har gitt oss livet. En Gud og en Herre som kjenner oss ut og inn.

Kanskje er det aller viktigste at vi kan si om oss selv: «*I mitt liv er det viktigste at jeg kjenner Gud, og at jeg vet at jeg er elsket, kjent og oppsøkt av Gud.*»

Gud ber oss om å se vår oppgave. Det er noen som trenger deg der du er.

Og noen kan trenge at du endrer fokus, at du tenker gjennom ting en gang til. Først av alt trenger du det selv. Men også andre trenger at du ber for dem, at du er til stede for dem. Eid og elsket av Gud er du kalt til å forvalte nåden, nåden som du kan få, som du kan gi videre, men som du aldri kan ta.

Kan vi bryte opp fra det vante? Om ikke på et så dramatisk vis som disiplene, så i alle fall i vår innstilling? Se oss rundt med et nytt blick? Tenke en gang til over hvem vi er og hvorfor vi er her ?

Ofte tenker vi at det å være trofast mot noe er å holde seg ved det vi kjenner så godt. Kanskje er det kallet til oppbrudd, til forandring som vi skal lytte etter? Hvilke endringer er det vi skal våge for at noe nytt skal kunne vokse fram? Er trofasthet alltid å fortsette med det gamle, eller er trofasthet også noen ganger å våge det nye?

Hva trenger verden? Eller for å dele det opp i mindre biter: Hva trengs her og nå?

Din oppgave er kanskje å utvise den gjestfriheten som skal til for at noen andre kan finne en plass i fellesskapet og kjenne seg velkommen.

Hva trenger barn og unge som bor her? Hvem har behov for besøk? Hvem trenger at noen ser dem? Hvordan kan jeg være med og gjøre Guds sårede jord til et bedre sted, hvor vi kan være Guds medarbeidere og medskapere og gjøre godt for hverandre og alt som lever?

Se din oppgave, og se stort på den.

«Din nådes skaperverk skal skje. I tomme hender», synger vi i Svein Ellingsens salme. Nåden er en ny mulighet – alltid. Det er alltid en mulighet til å begynne på igjen.

Når du kommer til nattverd om ei stund, får du det veldig tydelig: Det største i hele verden er ikke berømmelse og penger, skjønnhet eller noe annet. Det største i hele verden rommes i et lite stykke brød og litt vin. Der ligger mysteriet gjemt. Der ligger tilgivelsens og nådens mulighet. På nytt og på nytt. Så ofte som du vil.

Gud ser på oss med nådens tilgivende og livgivende blikk.

DEN NORSKE KIRKE

Nidaros biskop - Nidarosen bæspa

Så handler det om tro, og om å ta sjansen. Ta sjansen på at det holder. Den sjansen den rike og kloke mannen ikke greide å ta.

*Søren Kierkegaard sier: «Og dette er en av de for hele Christendomme meest avgjørende Bestemmelser, at motsetningen til synd ikke er dyd, **men tro**»*

Slik ville Jesus ha det hos den rike. Slik så Jesus det hos disiplene sine, med alle de mangler de hadde. Slik vil Jesus ha det hos oss: Han vil ha oss til å ta sjansen på at det han har å tilby, holder. Når vi slipper det vi har i hendene våre, kan de tomme hender være åpne til å ta imot det Gud gir, av nåde og kjærlighet.